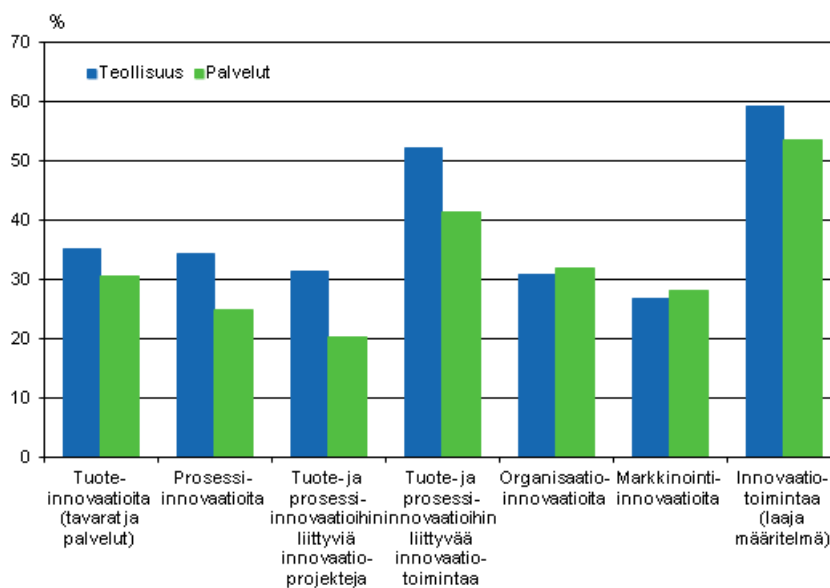

Innovaatiotoiminta 2010

Innovaatiotutkimus tarjoaa lukuisia näkökulmia yritysten kehittämistoimintaan

Ennakkotietojen mukaan kaikkiaan 56 prosenttia vähintään kymmenen henkilöä työllistävistä yrityksistä harjoitti innovaatiotoimintaa vuosina 2008–2010. Valtaosa näistä integroi tavalla tai toisella myös käyttäjätietoa tai käyttäjiä innovaatiotoimintaansa. Tiedot perustuvat Tilastokeskuksen tekemään tutkimukseen yritysten innovaatiotoiminnasta.

Innovaatiotoiminnan yleisyys teollisuudessa ja palveluissa 2008–2010, osuus yrityksistä

Vajaa puolet tutkituista yrityksistä ilmoitti harjoittaneensa tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvää innovaatiotoimintaa tarkasteluajanjaksolla. Kolmannes kaikista yrityksistä oli tuonut markkinoille tuote-innovaatioita. Prosessi-innovaatioita käyttöönotaneiden osuus oli hieman pienempi, 29 prosenttia.

Tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvä innovaatiotoiminta oli teollisuudessa yleisintä tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistuksessa. Palvelualoista innovatiivisten tuotteiden ja prosessien kehittäminen, markkinoille tuonti ja käyttöönotto olivat yleisintä tietotekniikkapalveluissa.

Kun innovaatiotoimintaan lasketaan mukaan myös organisaatio- ja markkinointi-innovaatioita käyttöönottaneet yritykset, innovaatiotoimintaa harjoittaneiden osuus nousi vuosina 2008–2010 kaikkiaan 56 prosenttiin yrityksistä. Organisaatio- ja markkinointi-innovaatioita käyttöönottaneiden yritysten osuus oli 40 prosenttia.

Tilastokeskus kartoitti innovaatiotutkimuksen yhteydessä nyt ensimmäistä kertaa myös innovaatiotoimintaa terveys- ja sosiaalipalveluissa sekä käyttäjälähtöisyyden merkitystä yritysten harjoittamassa kehittämistoiminnassa.

Terveys- ja sosiaalipalveluiden yritykset ilmoittivat innovaatiotoimintaa kokonaistasolla yleisemmin kuin muiden palvelutoimialojen yritykset. Innovaatiotoimintaa harjoittaneiden yritysten osuus oli kaikkiaan 57 prosenttia. Erityisen korkea oli organisaatioinnovaatioita ilmoittaneiden osuus, 40 prosenttia.

Käyttäjät ja käyttäjätieto tärkeä resurssi yrityksille

Käyttäjälähtöisyyttä arvioitaessa neljä viidestä innovaatiotoimintaa harjoittaneesta ilmoitti ottaneensa käyttäjätietoa tai käyttäjät mukaan innovaatiotoimintaansa ja innovatiivisten tuotteiden tuotantoonsa. Seitsemän kymmenestä oli käyttänyt asiakaspalautejärjestelmien tuottamaa tietoa ja puolet innovaatiotoimintaa harjoittaneista ilmoitti hyödyntäneensä markkinatutkimusten, kuluttajapaneelien ja vastaavien tuottamaa tietoa. Reilu kolmannes yrityksistä oli pohjannut tutkimuksellisempiin menetelmiin käyttäjätarpeiden selvittämiseksi.

Kolmannes innovaatiotoimintaa harjoittaneista yrityksistä oli innovoinut käyttäjien kanssa, jolloin käyttäjät osallistuvat suoraan ideointiin, kehittämiseen ja esimerkiksi sisältöjen tuottamiseen. Noin puolet yrityksistä ilmoitti tuotannosta (ml. mahdollinen jatkokehitystyö ja tuotteen markkinoille tuonti), joka perustui asiakkaiden muokkaamiin tai itse kehittämiin tuotteisiin.

Valtaosa käyttäjiä ja käyttäjätietoa innovaatiotoimintaansa integroineista arvioi menettelyn merkityksen suureksi tai kohtalaiseksi.

Tutkimus kattoi vähintään kymmenen henkilöä työllistävät yritykset teollisuudessa (ml. kaivostoiminta ja louhinta sekä sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto ja vesi- ja jätehuolto) ja erällä palvelualoilla. Tässä tutkimuksessa mukana olivat myös terveys- ja sosiaalipalveluiden alat. Ne raportoidaan eri vuosien tutkimustulosten vertailukelpoisuuden vuoksi erillisinä.

Kokonaisuudessaan tutkimuksen tulokset julkaistaan kesäkuussa.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Innovaatiotoiminnan yleisyys henkilöstön suuruusluokan mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä	4
Liitetaulukko 2a. Innovaatiotoiminnan yleisyys toimialan mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä	4
Liitetaulukko 2b. Innovaatiotoiminnan yleisyys terveys- ja sosiaalipalveluissa toimialan mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä	5
Liitetaulukko 3. Markkinointi- ja organisaatioinnovaatioiden yleisyys henkilöstön suuruusluokan mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä	6
Liitetaulukko 4a. Markkinointi- ja organisaatioinnovaatioiden yleisyys toimialan mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä	7
Liitetaulukko 4b. Markkinointi- ja organisaatioinnovaatioiden yleisyys terveys- ja sosiaalipalveluissa toimialan mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä	8
Liitetaulukko 5a. Käyttäjien ja käyttäjätiedon mukaan ottaminen yritysten innovaatiotoimintaan, menettelyt ja niiden merkitys 2008–2010, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista.....	9
Liitetaulukko 5b. Käyttäjien ja käyttäjätiedon mukaan ottaminen yritysten innovaatiotoimintaan terveys- ja sosiaalipalveluissa, menettelyt ja niiden merkitys 2008–2010, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista.....	10
Laatuseloste: Innovaatiotoiminta 2010.....	11

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Innovaatiotoiminnan yleisyys henkilöstön suuruusluokan mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä

Toimiala	Henkilöstön suuruusluokka	Tuote-innovaatioita (tavarat ja palvelut)	Prosessi-innovaatioita	Tuote- tai prosessi-innovaatioita	Innovaatio-projekteja	Innovaatio-toimintaa	Kaikkia osatekijöitä
		%	%	%	%	%	%
Kaikki toimialat	10–49	29,4	25,9	38,8	21,1	42,3	10,5
	50–249	37,6	36,4	49,0	34,0	54,6	17,0
	250–	66,2	59,4	74,6	63,2	80,4	46,0
	Yhteensä	32,7	29,4	42,4	25,5	46,4	13,4
Teollisuus	10–49	30,1	30,0	42,2	26,0	46,9	12,2
	50–249	39,8	39,6	53,5	37,2	58,6	17,1
	250–	79,0	67,7	85,8	75,8	92,0	56,2
	Teollisuus yhteensä	35,0	34,3	47,2	31,3	52,0	15,7
Palvelut	10–49	28,9	22,5	36,0	17,1	38,6	9,1
	50–249	34,6	32,0	43,0	29,7	49,2	16,9
	250–	49,4	48,4	59,9	46,6	65,1	32,7
	Palvelut yhteensä	30,6	25,0	38,1	20,2	41,3	11,2

Liitetaulukko 2a. Innovaatiotoiminnan yleisyys toimialan mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä

Toimiala	Tuote-innovaatioita (tavarat ja palvelut)	Prosessi-innovaatioita	Tuote- tai prosessi-innovaatioita	Innovaatio-projekteja	Innovaatio-toimintaa	Kaikkia osatekijöitä
	%	%	%	%	%	%
Kaivostoiminta ja louhinta	16,0	18,9	23,9	12,5	23,9	2,9
Elintarvikkeiden ja juomien valmistus	45,5	34,8	52,1	25,3	53,1	15,7
Tekstiilien valmistus	17,6	37,9	37,9	33,3	48,0	13,0
Vaatteiden valmistus	23,0	28,3	36,9	23,0	36,9	14,4
Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	18,7	0,0	18,7	0,0	18,7	0,0
Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	27,2	36,9	39,0	18,7	39,4	14,5
Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	51,3	52,6	68,6	37,7	73,5	28,2
Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	17,4	22,8	29,6	18,8	38,4	7,2
Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	50,3	47,6	62,0	42,3	67,7	28,6
Kumi- ja muovituotteiden valmistus	42,3	36,9	51,8	42,3	57,2	19,1
Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	31,3	43,1	47,0	32,2	49,9	17,6
Metallien jalostus	31,4	41,1	53,7	41,4	58,3	14,7
Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	29,9	34,7	44,9	26,4	49,8	13,4
Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	64,1	50,3	75,1	57,0	75,1	32,3
Sähkölaitteiden valmistus	55,0	33,2	59,6	41,0	65,9	20,8

Toimiala	Tuote- innovaatioita (tavarat ja palvelut)	Prosessi- innovaatioita	Tuote- tai prosessi- innovaatioita	Innovaatio- projekteja	Innovaatio- toimintaa	Kaikkia osatekijöitä
	%	%	%	%	%	%
Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	54,5	40,9	64,1	50,3	69,1	26,1
Moottoriajoneuvojen, perä- ja puoliperävaunujen valmistus	41,0	32,2	45,1	56,1	70,2	19,9
Muiden kulkuneuvojen valmistus	55,0	41,5	65,9	42,1	69,4	30,6
Huonekalujen valmistus	26,9	19,9	39,2	29,0	52,2	3,1
Muu valmistus	57,2	19,2	57,2	17,9	57,2	12,9
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	9,9	13,6	17,6	14,6	23,5	5,3
Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	12,7	33,9	35,2	26,3	37,9	7,9
Veden otto, puhdistus ja jakelu	9,7	42,7	42,7	25,2	47,6	9,7
Viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto	14,3	23,3	32,0	20,9	38,8	5,6
Tukkukauppa (pl. moottoriajoneuvot ja -pyörät)	38,5	26,5	43,3	16,5	45,1	11,0
Kuljetus ja varastointi	10,5	14,5	19,5	10,0	23,0	2,2
Posti- ja kuriiritoiminta	5,1	25,4	25,4	11,5	31,8	5,1
Kustannustoiminta	35,5	40,3	48,0	31,2	52,0	16,6
Televiestintä	36,2	56,3	60,0	45,5	60,0	25,2
Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta	55,0	39,2	60,2	42,6	64,8	27,3
Tietopalvelutoiminta	45,7	7,6	45,7	18,5	45,7	7,6
Rahoituspalvelut	31,5	20,8	38,9	11,1	38,9	11,1
Vakuutus-, jälleenvakuutus- ja eläkevakuutustoiminta	34,8	24,8	36,4	21,0	41,5	14,2
Rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toiminta	55,4	38,5	61,0	40,3	61,0	23,3
Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	31,4	26,2	40,7	29,4	47,3	14,0
Kaikki toimialat yhteensä	32,7	29,4	42,4	25,5	46,4	13,4
Teollisuus yhteensä	35,0	34,3	47,2	31,3	52,0	15,7
Palvelut yhteensä	30,6	25,0	38,1	20,2	41,3	11,2

Liitetaulukko 2b. Innovaatiotoiminnan yleisyys terveys- ja sosiaalipalveluissa toimialan mukaan 2008–2010, osuus yrittäjistä

Toimiala	Tuote- innovaatioita (tavarat ja palvelut)	Prosessi- innovaatioita	Tuote- tai prosessi- innovaatioita	Innovaatio- projekteja	Innovaatio- toimintaa	Kaikkia osatekijöitä
	%	%	%	%	%	%
Terveyspalvelut	21,8	43,8	47,8	19,9	50,7	7,9
Sosiaalihuollon laitospalvelut	31,6	27,6	37,5	18,6	42,8	10,9
Sosiaalihuollon avopalvelut	26,8	22,2	32,1	11,0	38,8	3,4
Terveys- ja sosiaalipalvelut yhteensä	28,1	31,3	39,5	17,8	44,4	8,9

Liitetaulukko 3. Markkinointi- ja organisaatioinnovaatioiden yleisyys henkilöstön suuruusluokan mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä

Toimiala	Henkilöstön suuruusluokka	Organisaatioinnovaatioita	Markkinointiinnovaatioita	Markkinointi- tai organisaatioinnovaatioita	Tuote-, prosessi-, markkinointi- tai organisaatioinnovaatioita	Innovaatio-toimintaa, laaja määritelmä	Kaikkia osatekijöitä
		%	%	%	%	%	%
Kaikki toimialat	10–49	27,7	25,8	37,0	50,2	52,8	6,0
	50–249	38,7	28,5	46,5	61,0	63,5	10,6
	250–	64,0	50,0	70,0	80,4	83,1	32,1
	Yhteensä	31,5	27,5	40,4	53,7	56,2	8,1
Teollisuus	10–49	25,2	23,5	34,2	50,6	54,1	6,3
	50–249	39,4	29,9	48,6	65,7	67,4	10,5
	250–	71,2	55,8	77,8	89,9	93,0	38,9
	Teollisuus yhteensä	30,9	26,7	39,8	56,2	59,2	9,0
Palvelut	10–49	29,8	27,7	39,4	49,8	51,7	5,8
	50–249	37,7	26,7	43,6	54,6	58,3	10,7
	250–	54,5	42,4	59,8	67,9	70,1	23,1
	Palvelut yhteensä	32,0	28,1	40,9	51,3	53,5	7,2

Liitetaulukko 4a. Markkinointi- ja organisaatioinnovaatioiden yleisyys toimialan mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä

Toimiala	Organisaatioinnovaatioita	Markkinointiinnovaatioita	Markkinointi- tai organisaatioinnovaatioita	Tuote-, prosessi-, markkinointi- tai organisaatioinnovaatioita	Innovaatio-toimintaa, laaja määritelmä	Kaikkia osatekijöitä
	%	%	%	%	%	%
Kaivostoiminta ja louhinta	6,1	13,1	17,5	23,9	23,9	0,0
Elintarvikkeiden ja juomien valmistus	33,2	37,8	41,4	54,8	54,8	13,2
Tekstiilien valmistus	23,1	17,6	27,7	48,0	58,1	2,9
Vaatteiden valmistus	45,5	11,5	45,5	45,5	45,5	2,9
Nahan ja nahkatuotteiden valmistus	0,0	12,7	12,7	18,7	18,7	0,0
Sahatavaran sekä puu- ja korkkituotteiden valmistus	22,9	19,8	25,2	41,7	41,7	10,1
Paperin, paperi- ja kartonkituotteiden valmistus	38,3	38,3	51,3	72,1	73,5	8,8
Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	22,8	22,0	32,2	44,4	49,8	7,2
Kemikaalien ja kemiallisten tuotteiden valmistus	50,9	36,6	64,7	76,9	79,4	15,3
Kumi- ja muovituotteiden valmistus	33,2	30,9	43,4	67,2	70,2	7,7
Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	26,5	26,5	37,3	54,9	55,8	9,9
Metallien jalostus	56,7	32,1	58,7	69,4	69,4	6,2
Metallituotteiden valmistus (pl. koneet ja laitteet)	32,0	21,7	39,9	53,4	58,0	6,7
Tietokoneiden sekä elektronisten ja optisten tuotteiden valmistus	40,2	47,6	56,6	76,8	76,8	18,7
Sähkölaitteiden valmistus	46,4	37,1	58,8	74,4	77,5	12,3
Muiden koneiden ja laitteiden valmistus	36,1	34,5	50,5	75,1	77,9	14,2
Moottoriajoneuvojen, perä- ja puoliperävaunujen valmistus	29,8	19,9	29,8	52,1	70,2	7,0
Muiden kulkuneuvojen valmistus	47,9	46,1	66,1	85,8	87,6	26,2
Huonekalujen valmistus	13,3	19,7	27,7	53,6	60,9	0,8
Muu valmistus	31,7	44,3	44,3	69,8	69,8	12,9
Koneiden ja laitteiden korjaus, huolto ja asennus	17,0	9,3	17,7	26,2	28,8	5,3
Sähkö-, kaasua- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	33,5	25,5	38,5	47,3	49,4	7,9
Veden otto, puhdistus ja jakelu	25,2	12,6	30,1	55,3	55,3	0,0
Viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto	18,1	11,5	22,9	34,9	39,7	1,8
Tukkukauppa (pl. moottoriajoneuvot ja -pyörät)	36,1	36,0	47,2	57,8	58,8	6,8
Kuljetus ja varastointi	16,1	10,2	19,9	30,1	32,7	1,2
Posti- ja kuriiritoiminta	19,0	19,0	19,0	25,4	31,8	5,1
Kustannustoiminta	30,3	39,1	43,7	54,2	58,2	13,7
Televiestintä	34,1	54,2	65,2	67,3	67,3	12,1
Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta	45,8	44,1	58,3	74,5	78,0	21,4

Toimiala	Organisaatio- innovaatioita	Markkinointi- innovaatioita	Markkinointi- tai organisaatio- innovaatioita	Tuote-, prosessi-, markkinointi- tai organisaatio- innovaatioita	Innovaatio- toimintaa, laaja määritelmä	Kaikkia osatekijöitä
	%	%	%	%	%	%
Tietopalvelutoiminta	23,9	29,3	34,8	45,7	45,7	7,6
Rahoituspalvelut	50,9	33,3	58,4	65,2	65,2	6,5
Vakuutus-, jälleenvakuutus- ja eläkevakuutustoiminta	56,6	46,7	65,9	65,9	67,9	10,3
Rahoitusta ja vakuuttamista palveleva toiminta	72,8	44,6	75,4	77,9	77,9	13,8
Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi	31,3	24,2	41,1	51,8	55,8	6,4
Kaikki toimialat	31,5	27,5	40,4	53,7	56,2	8,1
Teollisuus yhteensä	30,9	26,7	39,8	56,2	59,2	9,0
Palvelut yhteensä	32,0	28,1	40,9	51,3	53,5	7,2

Liitetaulukko 4b. Markkinointi- ja organisaatioinnovaatioiden yleisyys terveys- ja sosiaalipalveluissa toimialan mukaan 2008–2010, osuus yrityksistä

Toimiala	Organisaatio- innovaatioita	Markkinointi- innovaatioita	Markkinointi- tai organisaatio- innovaatioita	Tuote-, prosessi-, markkinointi- tai organisaatio- innovaatioita	Innovaatio- toimintaa, laaja määritelmä	Kaikkia osatekijöitä
	%	%	%	%	%	%
Terveyspalvelut	43,4	30,7	52,3	54,7	56,4	4,3
Sosiaalihuollon laitospalvelut	38,4	31,0	46,0	52,7	57,0	6,6
Sosiaalihuollon avopalvelut	38,8	16,3	45,6	59,5	59,5	0,0
Terveys- ja sosiaalipalvelut yhteensä	39,9	28,6	47,7	54,3	57,2	5,0

Liitetaulukko 5a. Käyttäjien ja käyttäjätiedon mukaan ottaminen yritysten innovaatiotoimintaan, menettelyt ja niiden merkitys 2008–2010, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista

Toimiala		Merkitys			
		Suuri	Kohtalainen	Vähäinen	Ei käytössä
		%	%	%	%
Kaikki toimialat	Käyttäjätarpeet ja -tieto; asiakaspalautejärjestelmät	20,1	31,3	17,1	31,5
	Käyttäjätarpeet ja -tieto; markkinatutkimukset, kuluttajapaneelit yms.	9,9	20,9	19,4	49,8
	Käyttäjätarpeet ja -tieto; tiedostamattomien tarpeiden selvittäminen ja muu käyttäjien havainnointi	6,2	16,7	14,4	62,7
	Yhdessä kehittäminen; esim. kehittämislustat ideoiden kokoamiseksi ja sisältöjen tuottamiseksi	4,2	13,3	14,9	67,6
	Käyttäjät muokanneet tuotteita, yritys vastaa niiden tuotannosta ja markkinoille tuonnista	8,0	21,7	17,2	53,1
	Käyttäjät kehittäneet tuotteita, yritys vastaa niiden tuotannosta ja markkinoille tuonnista	3,8	9,1	16,6	70,5
Teollisuus	Käyttäjätarpeet ja -tieto; asiakaspalautejärjestelmät	17,0	32,0	18,1	32,9
	Käyttäjätarpeet ja -tieto; markkinatutkimukset, kuluttajapaneelit yms.	7,4	19,2	19,7	53,7
	Käyttäjätarpeet ja -tieto; tiedostamattomien tarpeiden selvittäminen ja muu käyttäjien havainnointi	6,3	13,8	14,3	65,6
	Yhdessä kehittäminen; esim. kehittämislustat ideoiden kokoamiseksi ja sisältöjen tuottamiseksi	3,6	10,2	13,7	72,5
	Käyttäjät muokanneet tuotteita, yritys vastaa niiden tuotannosta ja markkinoille tuonnista	8,9	25,0	15,0	51,1
	Käyttäjät kehittäneet tuotteita, yritys vastaa niiden tuotannosta ja markkinoille tuonnista	4,9	10,3	17,7	67,1
Palvelut	Käyttäjätarpeet ja -tieto; asiakaspalautejärjestelmät	23,3	30,5	16,1	30,1
	Käyttäjätarpeet ja -tieto; markkinatutkimukset, kuluttajapaneelit yms.	12,5	22,7	19,1	45,7
	Käyttäjätarpeet ja -tieto; tiedostamattomien tarpeiden selvittäminen ja muu käyttäjien havainnointi	6,1	19,7	14,4	59,8
	Yhdessä kehittäminen; esim. kehittämislustat ideoiden kokoamiseksi ja sisältöjen tuottamiseksi	4,7	16,6	16,1	62,6
	Käyttäjät muokanneet tuotteita, yritys vastaa niiden tuotannosta ja markkinoille tuonnista	7,1	18,3	19,5	55,1
	Käyttäjät kehittäneet tuotteita, yritys vastaa niiden tuotannosta ja markkinoille tuonnista	2,7	7,8	15,6	73,9

Liitetaulukko 5b. Käyttäjien ja käyttäjätiedon mukaan ottaminen yritysten innovaatiotoimintaan terveys- ja sosiaalipalveluissa, menettelyt ja niiden merkitys 2008–2010, osuus innovaatiotoimintaa harjoittaneista

Toimiala		Merkitys			
		Suuri	Kohtalainen	Vähäinen	Ei käytössä
		%	%	%	%
Terveys- ja sosiaalipalvelut	Käyttäjätarpeet ja -tieto; asiakaspalautejärjestelmät	36,9	38,3	14,0	10,8
	Käyttäjätarpeet ja -tieto; markkinatutkimukset, kuluttajapaneelit yms.	5,2	18,3	22,5	54,0
	Käyttäjätarpeet ja -tieto; tiedostamattomien tarpeiden selvittäminen ja muu käyttäjien havainnointi	6,2	16,6	19,0	58,3
	Yhdessä kehittäminen; esim. kehittämisalustat ideoiden kokoamiseksi ja sisältöjen tuottamiseksi	2,6	18,4	15,6	63,3
	Käyttäjät muokanneet tuotteita, yritys vastaa niiden tuotannosta ja markkinoille tuonnista	8,9	20,7	17,2	53,2
	Käyttäjät kehittäneet tuotteita, yritys vastaa niiden tuotannosta ja markkinoille tuonnista	0,9	11,7	17,4	70,0

Laatuseloste: Innovaatiotoiminta 2010

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Tilaston tietosisältö ja käyttötarkoitus

Tilasto sisältää tietoja tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvän innovaatiotoiminnan yleisyydestä yrityksissä ja ko. innovaatiotoiminnan luonteesta (kuten innovaatioyhteistyö ja innovaatiotoiminnan tavoitteet ja tietolähteet) sekä tietoja markkinointi- ja organisaatioinnovaatioiden käyttöönoton yleisyydestä (ml. niiden tavoitteet). Innovaatiotoiminnan laajuutta ja luonnetta kuvataan muun muassa yritysten suuruusluokan ja toimialan mukaan. Tiedot on kerätty vähintään kymmenen henkilöä työllistävilta yrityksiltä.

Innovaatiotutkimus 2010 on osa Eurostatin koordinoimaa EU:n jäsenmaiden yhteishanketta Community Innovation Survey (CIS2010).

Tietoja käyttävät muun muassa viranomaiset ja tutkijat niin innovaatiotoiminnan laajuuden ja luonteen analysoinnissa kuin innovaatiopolitiikan taustamateriaalina. Tietoja käytetään sekä kansallisesti että kansainvälisesti.

1.2 Keskeiset käsitteet, käytetyt luokitukset, tiedonantajat sekä tietojen kerääjä

Innovaatiotutkimuksen keskeisiä käsitteitä ovat innovaatio ja innovaatiotoiminta. Innovaatio on yrityksen markkinoille tuoma uusi tai olennaisesti parannettu tuote (tavara tai palvelu). Innovaatioita ovat myös yrityksen käyttöönottamia uudet tai olennaisesti parannetut prosessit, kuten tuotantomenetelmät, logistiikkajärjestelmät ja jakelumenetelmät. Innovaatiotoiminnalla tarkoitetaan kaikkia niitä toimenpiteitä, jotka tuottavat tai joiden tavoitteena on tuottaa uusia tai parannettuja tuotteita tai prosesseja eli innovaatioita. Innovaatiotoimintaa harjoittaneiksi yrityksiksi on laskettu innovaatioita tehneiden yritysten lisäksi ne, joilla on ollut innovaatioiden kehittämiseen tähtäviä, joko edelleen tarkastelujakson jälkeen jatkuneita tai jo tarkastelujaksolla keskeytyneitä projekteja.

Innovaatiotutkimuksen innovaatiokäsite on laajennettu kattamaan tuote- ja prosessi-innovaatioiden lisäksi myös markkinointi- ja organisaatioinnovaatiot. Niillä tarkoitetaan yrityksen käyttöönottamia uusia markkinointi- ja organisatorisia menetelmiä, joita yritys ei ole aiemmin käyttänyt tai jotka olennaisesti eroavat yrityksen aiemmin käyttämistä menetelmistä. Organisaatioinnovaatio on uuden organisatorisen menetelmän käyttöönotto yrityksen liiketoimintakäytännöissä (ml. tiedonhallinta), työorganisaatiossa tai ulkoisissa suhteissa. Markkinointi-innovaatio taas edellyttää olennaisia muutoksia tuotteen muotoilussa (design) tai pakkauksessa, tuotesijoittelussa, myynninedistämässä tai hinnoittelussa.

Tilastossa tarkastellaan tuote- ja prosessi-innovaatioihin liittyvän innovaatiotoiminnan harjoittamisen lisäksi näin ollen myös laajan määritelmän mukaista innovaatiotoimintaa harjoittaneiden yritysten osuutta. Tähän lasketaan mukaan yritykset, jotka ovat tarkasteluajanjakson aikana eli viimeksi kuluneen kolmen vuoden aikana tuoneet markkinoille tuoteinnovaation tai jotka ovat ottaneet käyttöönsä prosessi-innovaation tai joilla on ollut näihin tähtäväää toimintaa tai jotka ovat ottaneet käyttöönsä organisaatio- tai markkinointi-innovaation tai -innovaatioita.

Keskeiset käsitteet perustuvat OECD:n ja Eurostatin määritelmiin.

Toimialajaottelu perustuu Tilastokeskuksen luokitukseen Toimialaluokitus TOL 2008 (Tilastokeskus, Käsikirjoja 4, Helsinki 2008).

Innovaatiotutkimuksen kohteena on aina kolmen vuoden ajanjakso; tutkimuksen kvalitatiiviset tiedot kerätään kattaen koko kolmen vuoden periodi, mutta tutkimuksen kvantitatiiviset tiedot (kuten tuoteinnovaatioiden liikevaihto-osuus) kysytään ainoastaan periodin viimeisimmältä vuodelta eli tutkimuksen tilastovuodelta. Nyt tutkimuksen kohteena oli yritysten innovaatiotoiminta vuosina 2008–2010.

Tilastoyksikkö on yritys, joissakin tapauksissa konserni tai konsernin Suomessa toimiva osa. Tietojen kerääjä on Tilastokeskus.

1.3 Lait ja asetukset

Tilaston tuotanto perustuu tilastolakiin (280/2004). Euroopan Unionin asetukset edellyttävät osaltaan kyseessä olevien tietojen keruuta (Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös (No 1608/2003/EC) ja EU:n komission implementointiasetus (No 1450/2004)).

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tutkimuksen perusjoukko oli vähintään kymmenen henkilön yritykset seuraavilta toimialoilta (Toimialaluokitus TOL 2008):

- Kaivostoiminta ja louhinta (B 05–09)
- Teollisuus (C 10–33)
- Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta (D 35)
- Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito (E 36–39)
- Tukkukauppa, pl. moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien kauppa (46)
- Kuljetus ja varastointi (H 49–53)
- Kustannustoiminta (58)
- Televiestintä (61)
- Ohjelmistot, konsultointi ja siihen liittyvä toiminta (62)
- Tietopalvelutoiminta (63)
- Rahoitus- ja vakuutustoiminta (64–66)
- Arkkitehti- ja insinööripalvelut; tekninen testaus ja analysointi (71)

Suomen tutkimuksessa olivat mukana tällä kerralla myös terveys- ja sosiaalipalvelut eli seuraavat toimialat (Toimialaluokitus TOL 2008):

- Terveyspalvelut
- Sosiaalihuollon laitospalvelut
- Sosiaalihuollon avopalvelut

Otantakehikkona käytettiin Tilastokeskuksen yritysrekisteriin perustuvaa tietokantaa. Tutkimukseen sisällytettiin kaikki otantakehikon vähintään 250 henkilöä työllistävät yritykset. Alle 250 henkilön yrityksistä tehtiin ositettu yksinkertainen satunnaisotanta, jonka ositteina olivat yrityksen henkilöstön suuruusluokka ja toimiala.

Tutkimuksen tiedot kerättiin Eurostatin kehittämän mallin mukaan laaditulla lomakkeella. Pääasiallisin tietojen toimitustapa oli sähköinen lomake, jonka lisäksi yritysten oli mahdollista antaa vastauksensa myös paperilomakkeella. Kyselyn vastausprosentti oli 71.

Tietoja tarkistettiin ja korjattiin pyytämällä lisätietoja yrityksistä ja vertaamalla aineistoa yritysten tutkimus- ja kehittämistoimintatilastoon sekä Tilastokeskuksen muihin yritystilastoihin.

Kyselyn tiedot korotettiin otososion osalta perusjoukon tasolle otoskehikon yritysten lukumäärän ja vastanneiden yritysten lukumäärän suhteella. Konsernien sekä yritysten, joiden osuus toimialan vastanneiden liikevaihdosta oli yli puolet, kerroin sai arvon yksi.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Innovaatio ja innovaatio toiminta on mahdollista määritellä vain yleisellä tasolla. Koska innovaatiotutkimus perustuu yrityksen omaan tulkintaan annetuista määritelmistä, otantavirheen ohella mittausvirheen mahdollisuus on olemassa. Mahdollisen mittausvirheen laajuudesta ei kuitenkaan voida antaa tarkkaa arviota.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tutkimuksen tulokset valmistuivat EU-regulaation määräajassa.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tutkimuksen tulokset julkaistaan Tilastokeskuksen internetsivuilla; ennakkojulkistus (sisältäen keskeiset tiedot innovaatio toiminnan yleisyydestä) maaliskuussa 2012, laajempi julkaiseminen (kaikki tulokset) alkukesällä 2012. Lisäksi Eurostat julkaisee kansainvälisiä vertailuja.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tutkimuksen tiedot eivät ole sellaisenaan suoraan vertailukelpoisia kaikkien aiempien innovaatiotutkimusten tulosten kanssa. Keskeisin syy tähän on toimialaluokituksen muuttuminen, minkä vuoksi toimialoittaiset tiedot eivät ole sellaisenaan kaikilta osin vertailukelpoisia edellisten tutkimusten tuloksiin.

Terveys- ja sosiaalipalveluyritysten innovaatio toiminnasta ja mm. käyttäjälähtöisyydestä on tiedusteltu nyt ensimmäistä kertaa, joten niille ei ole olemassa vertailukelpoista tietoa aiemmilta ajankohdilta.

Kyselyssä oli myös muita muutoksia aiempiin kyselyihin verrattuna:

- uusi taustakysymys liittyen yrityksen pääasialliseen asemaan tuotannon arvoketjussa,
- uudistetut kysymykset liittyen tuote- ja prosessi-innovaatioiden kehittäjiin
- uusi kysymys liittyen tuote-innovaatioiden maantieteellisen uutuuteen
- design omana erillisenä kohtanaan innovaatio toimimissa
- yliopistot ja ammattikorkeakoulut erillisinä tietolähteitä ja yhteistyötä koskevissa kysymyksissä
- kertaluonteinen kysymys luovuuteen liittyen.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Käytetyt määritelmät ja rajaukset kuvataan tilastotietojen ohessa ja näillä internetsivuilla.

Lisätietoja

Mervi Niemi 09 1734 3263
Vastaava tilastojohtaja:
Leena Storgårds
tiede.teknologia@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi
Lähde: Innovaatiotoiminta 2010, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-4380 (pdf)